

**Commentarivs Pavli Bernriedensis, Antiqvi Scriptoris, De
Vita Gregorii VII. Pontif. Max.**

Paulus <Bernriedensis>

Ingolstadii, 1610

III. De præfatione Caroli Magni in sua Capitularia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65381](#)

Taurinensis) peruersum pestiferumque Magistrum (Felicem) non solum aequiparare, verum etiam deprauando & blasphemando excellere contenterit, &c. validiore etiam castigatione, quam sius antea Doctor fuerat, corripiatur, &c. En Felix apertissime à Dungalo nominatur Auctor, Magister & Doctor eius erroris, quem Claudius sequebatur, & quem Dungalus in Claudio refutatus erat. Et Claudius dicitur Felicis discipulus. Non iniuria igitur Felici hic quoque Iconomachicus error adscribitur. Libros Pseudocarolinos hic tacitus prætero; quia in Horto sanctæ Crucis omnes nebulas à Caluinista hoc sparsas dispulimus.

C A P V T III.

De præfatione Caroli Magni in sua Capitularia.

EXTRA initio Capitularium Francorum, quæ Pithœus euulgauit. Et in legibus Caroli Magni, quas olim Amerbachius, nuper R. P. Joannes Busæus Societatis nostræ vna cum Hincmari Epistolis publicauit. Caluinista, more suo solens Constitutionem somniat, & quidem de Disciplina Ecclesiastica & officio Episcoporum. Inde contra Baronium enim contendit, ad Regis seu Imperatoris, non ad Papæ officium pertinere, ut Episcopis & Presbyteris leges prescribat. Sed Caluinista duo aduertere debuisset. Primum, Carolum quidquid fecit, fecisse autem & permisso Episcoporum, ut leges latè plus roboris ac firmitatis haberent, & efficiacius in usum moresque inducerenter; quod satis ex ipso præfationis contextu liquet.

Secundum est, hæc Caroli Capitularia, nō tam esse nouas leges, quām veterum Conciliorum Canones, ex quibus Carolus, vt & postea alij Reges & Imperatores Francici, vnum in volumen cōiecerunt & collegerunt illos, quorum obseruatio magis obuia & necessaria erit, Hoc cur non liceat Principi, pr̄sertim consentientibus Episcopis?

Reprehendit Caluinista Baronium, quòd hanc Pr̄fationem Caroli retulerit ad Annum D C C C I, quasi hoc anno scripta fuerit; quem ait, falsitatis argui ex ipsa inscriptione; in qua Carolus vocatur tantum Rex Francorum, non Augustus, non Imperator solennibus huius anni titulis. Respondeo, Caluinista, more suo solens Baronio iniuriam facit. Nam Baronius non dicit pr̄fationem istam hoc anno fuisse scriptam, & Capitularibus Carolinis pr̄fixam; sed quia de legibus Caroli sermo eo anno inciderat; hanc etiam pr̄fationem Baronius citauit, imò & recitauit, vt ex ea lector intelligeret, quo animo Carolus Ecclesiasticis leges dare voluerit. Iste suo Illyrico in Catalogo Testium doctior corrigit, quod Illyricus corrigerne nequuit; nam ex his numeris Anno Dominica Incarnationis D C C. LXXXVIX. facit ipse per Crisim suam hunc numerum D C C. XCVI. ratus numeros apud Illyricum fuisse transpositos. Sed nos malumus audire ipsum Carolum quām hunc ~~ākēmy~~ criticum, qui in editione Pithœana ad finem cap. 82. Anno Dominica Incarnationis D C C LXXXIX. Indictione duodecima, Anno XX. Regni nostri Actum est huius legationis edictum in Aquisgrani Palatio publicè. Data est hac quarta die decima Kal. April. Editio Amerbachiana. Pax prædicatis, gratia obedientibus, & gloria Domino Deo nostro Iesu Christo, Amen. Anno Dominica Incarnationis D C C.

LXXXIX.

LXXXIX. Indictione XII. Anno XX. Regni nostri actum est
huius legationis editum in Aquisgrani Palatio. Publicè data
est hac carta die decimo Kal. Aprilis. Habeo etiam horum
Capitularium ex Bibliotheca S. Galli apographum; vbi
idem Annus Domini consignatur; & cætera prorsus
cum Amerbachiana editione consonant; Et ut ego
quoque Crisín, sed sano rem adhibeam, pro die decimo,
legendum arbitror; duodecimo Kalend. Aprilis. Ex quibus
etiam emendare licet mendum, quod extremis verbis
in editionem Pithœanam irrepit.

In nunc Caluinista, & Baronio temerè & impuden-
ter inequita; quasi Capitulare Caroli anno non suo col-
locarit; cum tu cum tua Critica totis foribus aberres.
Et si quid cordis prudenter Critici habuisses, facile vi-
disses apud Illyricum redundare illam quinarij notu-
lam, V. qua extrita, numerus rectè constat.

Miratur Caluinista, cur Carolus cap. 82. Edit. Pi-
thœanæ, Symbolum relegens non faciat mentionem
descensus ad inferos. Respondeo, quia comprehendit sub
illo; mortuus est; vel illo; sepultus est. Falsum est autem
articulum hunc in nullo vetere Germanico Symbolo
reperiri; falsitatem hanc redargui præfatione in *Muri-
ces Catholice & Germanice Antiquitatis*; vbi & illud Sym-
bolum citavi, quod nuper Freherus cum notis euulga-
uit.

Vt autem videoas quām consideratus sit Caluinianus
iste; Latino Capitulari subiungit interpretationē Ger-
manicam: Et verba illa sua Latina: *Anno Dominicæ In-
carnationis DCC. XCVI. Indictione XII. Anno XXI. Re-
gni nostri Actum est huius Legationis in Aquis, Palatio pu-
blico, Datum die decima Kalend. Aprilis; ita Germanicè red-
dit.* Im Jar nach d Menschwerdung Christi.

f 3 vnd

vnd Heylands/siben hundert vnd im sechs vnd neunzigsten/Indictione XII. vnsers Reichs im zwey vnd zwanzigsten Jar. Geben zu Ach in vnserm Rayserlichen Pallast/den 23. Tag des Monats Meyen/xc. Comparet hæc, qui Germanicam linguam intelligit, cum Latinis,& mox versoris huius acumen,& circumspectionem deprehendet. Eratne Palatium Caroli Anno DCC.XC VI. Cesareum seu Imperatorium?

CAPVT IV.

Caroli Magni iuramentum pro defensione Ecclesiæ.

CN nomine Christi spondeo atque polliceor ego Carolus Imperator coram Deo & beato Petro Apolo, me protectorem & defensorem fore huic sanctæ Romane Ecclesiæ in omnibus utilitatibus, quatenus diuino fultus fuero adiutorio, prout sciero posterog. Recitat Baronius Anno DCCC. ex Ordine Romano.

Hoc iuramentum esse fictitium probat Caluinista duobus subtilissimis argumentis. Primum est. *Quia Gratianus illud suo Decreto non inseruit, sed aliud longè recentius, quod Otho I. Pontifici Ioanni praestitit. Potius autem hoc Caroli Magni, suo operi intexuisset, si in rerum natura existisset.*

Secundum, *quia Leopoldus, Episcopus Bambergensis, in lib. de Zelo veterum Principum Germaniae iuramentum Caroli presuppositio habet. Cuius verba cum Caluinista recitasset, subiungit. Vides, ut aperte negante tempore Othonis Magni in usu fuisse hanc iuramenti formulam, atque eadem*